

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 25474

гр. София, 29.11.2024 г.

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12
състав**, в закрито заседание на 29.11.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

като разглежда дело номер **13162** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл.248 ГПК във връзка с предявено искане от ответника по делото - Българска народна банка с вх. № 288132/21.10.2024г. на АССГ, но подадено като електронен документ на същата дата. Иска, съдът да измени Решение № 18085/26.09.2024г., постановено по адм.д. 13162/2019г. на АССГ, като присъди на БНБ разноски за адвокатско възнаграждение в пълния размер изложени са правни съображения за приложимост на чл.10, ал.4 ЗОДОВ към казуса по делото.

В становище по делото от 13.11.2024г. ищцата чрез адв. Д. счита в обобщение, че така направеното искане не следва да се уважава, като също излага правни съображения по чл.10, ал.4 ЗОДОВ - за неприложимост в казуса по отношение на адвокатското възнаграждение, както и прекомерност на претендираните разноски.

Искането е подадено в срока по чл.248, ал.1 ГПК предвид датата на връчване на съдебното решение на БНБ – 07.10.2024г.. и дата на постъпване на искането в съда – 21.10.2024г.

Съгласно чл. 248, ал.1 ГПК съдът може да допълни или измени постановеното от него решение в частта за разноските. Видно е от мотивите на съдебното решение, че съдът е разгледал направеното искане от БНБ за присъждане на разноски, като е уважил същото частично - само за разноски за вещо лице и е изложил съображения че предвид датата на предявяване на исковата претенция - 19.06.2019г. пред СГС първоначално, че чл. 10, ал.4 ЗОДОВ е неприложим. Следователно, искането по чл.248, ал.1 ГПК от БНБ касае по същество оспорване на правните изводи за неоснователност на искането за присъждане на разноски за адвокатско възнаграждение. Доколкото съдът е изложил изрични мотиви по този въпрос, процесното искане

Настоящият състав на съда е изложил мотиви в съдебното решение по искането на Българска народна банка за присъждането на разноски за адвокатско възнаграждение, като не намира основание да промени изводите си по следните съображения: .

Към искането за присъждане на разноски е приложена редакцията на чл.10 ЗОДОВ до изменението ѝ със ЗИД на ЗОДОВ с ДВ брой 94/2019г. Това следва от пар.6, ал.1 на ПЗР на ЗИД на ЗОДОВ, обн. ДВ брой 94/2019г. от 29.11.2019г., според която разпоредба този закон се прилага за предявените иски молби след влизането му в сила. В казуса по делото исковата претенция е предявена на дата 18.02.2016г. По тези съображения, чл.10, ал.4 ЗОДОВ - нова разпоредба, приета с посоченото изменение на закона, не е приложима.

В казуса по делото е приложима е правната уредба до приемането на изменението на чл.10 ЗОДОВ със ЗИД на ЗОДОВ с ДВ брой 94/2019г. ЗОДОВ предвижда ищецът да бъде осъден да заплати на ответника само „разноски по производството и само ако изцяло оттегли иска“.

Така съгласно чл. 10, ал.2 ЗОДОВ, в действащата редакция - след ДВ брой 43/2008г.: "Ако искът бъде отхвърлен изцяло, съдът осъжда ищцата да заплати разноските по производството.". Без съмнение разпоредбата има предвид разноски по съдебното производство, а не присъждане на възнаграждение за адвокат на ответника.

По процесното искане на ответника БНБ за присъждане на понесени разходи за възнаграждение на адвокат, на основание отхвърляне на иска спрямо него, чл.10, ал.2 ЗОДОВ в относимата редакция, е неприложим, нито друго правно основание по АПК или ГПК, на основание следното:

-В разпоредбата на чл.10, ал.2 ЗОДОВ в приложимата редакция, която е специална уредба по отношение на нормите на чл.143 АПК и чл.78 ГПК, законодателят не е предвидил изрично, че при отхвърляне изцяло или частично на предявените иски, на ответника се дължи заплащане на възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв или юрисконсултско възнаграждение, ако е бил защитаван от юрисконсулт.

-Липсата на изрична уредба по този въпрос не е празнота в правото, която следва да се запълни по аналогия на закона чрез прилагането на норми на АПК или ГПК. Това е така именно поради наличието на изричната уредба по този въпрос в чл. 10, ал.2 ЗОДОВ по отношение на едната страна в производството - ищецът.

-В подкрепа на тези изводи, че българският законодател изрично е ограничил чрез специална уредба финансовата тежест, която следва да понесат ищите по исковете за вреди на основание чл.1, а.1 ЗОДОВ, е и даденото тълкуване от Европейският съд по правата на човека за правото на достъп до съд по чл.6, т. 1 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи - решението от 12 юли 2007г. по делото С. срещу България, в което освен другото съдът е приел, че : "от практическа гледна точка налагането на съществена финансова тежест след приключването на процедурите може да играе ролята на ограничение на правото на достъп до съд...", "останалите разноски също не следва да съставляват неразумно ограничение на правото на достъп до съд." - т. 54 и т. 59 от мотивите на решението. Следва да се посочи, че именно след постановяване на това решение, е приета редакцията на чл.10, ал.2 ЗОДОВ –с ДВ брой 43/2008г.

- Освен горното, възнаграждението на адвоката, заплатено от ответника по иска, не съставлява „разноски по производството“ по смисъла на чл.10, ал.2 ЗОДОВ. На въпроса дали възнаграждението за процесуално представителство, платено от ответник по иска за адвокатско възнаграждение или възнаграждение на юрисконсулт

представлява „разноски по производството“ по смисъла на чл.10, ал.2 ЗОДОВ, следва да се даде отрицателен отговор. В чл. 10, ал.3 ЗОДОВ законодателят е предвидил хипотезите, в които ответникът може да бъде осъден да заплати на ищеца държавна такса, разноски и възнаграждение на адвоката или юрисконсулта за процесуално представителство, ако искът бъде уважен изцяло или частично. Законодателят идентично е разграничил - като е посочил отделно възнаграждението за един адвокат от разноските по производството в текстовете на чл. 143, ал. 1 АПК и в чл. 78, ал. 1 ГПК. Следва да се отбележи, че друг извод не следва и от съдържанието на чл. 75 и 76 ГПК - разноските по производството са такива за свидетели и вещи лица и касаят разходи, необходими за извършване на процесуални действия по искания на страните (чл. 76 ГПК), т.е. разноски за събиране на доказателства в хода на съответното съдебно производство и които се определят от съда.

-По арг. от чл. 15, ал.3 от Закона за нормативните актове, разпоредбите, възлагащи финансови тежести за една от страните по делото следва да се тълкуват стриктно. От съдържанието на обсъдените разпоредби следва извода, че законодателят изрично разграничава "разноски за производството" от „възнаграждение за един адвокат, респективно от „юрисконсултско възнаграждение“. Последните, макар и да са разходи по делото за съответната страна, не са разноски по производството по смисъла на чл.10, ал.2 ЗОДОВ.

-В заключение, в приложимата редакция на чл.10 от ЗОДОВ не е предвидено изрично възстановяването на разхода за ползваната от ответника по иска адвокатска услуга или заплащане на юрисконсултско възнаграждение в негова полза, в хипотезата на отхвърляне на иска за отговорност за вреди, а норми по АПК или ГПК, уреждащи в тежест на ищеца дължимост на такова възнаграждение, са неприложими според настоящия съдебен състав.

По тези съображения, настоящият съдебен състав приема, че приложимата правна уредба по ЗОДОВ не предвижда възстановяване на разходи на ответника за процесуално представителство при отхвърляне на процесния иск, с оглед на което и искането не следва да бъде уважено.

Видно от молбата на ответника по чл.248 ГПК, същата не се основава на нови, необсъдени в решението аргументи, в това число, по въпроса не е формирана задължителна съдебна практика. Видно от определение №2/20.04.2021г. по тълкувателно дело №1/2019г. на ВАС, със същото не е дадено по същество тълкуване на поставения за разрешаване въпрос, а мотивите му по този въпрос, нямат задължителен характер.

Както е видно от мотивите на съдебното решение, казусът по делото касае прилагането на правото на ЕС. Принципът на ефективна съдебна защита е общ принцип на правото на Съюза, който намира израз в член 47 от Хартата на основните права, предвиждащ в своята първа алинея, че всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд в съответствие с предвидените в този член условия, а в своята втора алинея, съответстваща на член 6, параграф 1 ЕКПЧ - че всеки има право неговото дело да бъде гледано справедливо и публично в разумен срок от независим и непристрастен съд, предварително създаден със закон (решение от 28 февруари 2013 г., А. J. и др./ЕИБ, С- 334/12 RX- II, EU:C:2013:134, т. 40—42). Също така съгласно постоянната съдебна практика на Съда на ЕС принципът на защита на оправданите

правни очаквания представлява общ принцип на правото на Съюза. Всъщност този принцип е признат последователно в правния ред на Съюза от съдебната практика, която го е прогласила като „висша правна норма“ за защита на частноправните субекти (решение от 14 май 1975 г., CNTA/Комисия, 74/74, EU:C:1975:59, т. 44), „основен принцип на Общността“ (решение от 7 юни 2005 г., VEMW и др., С - 17/03, EU:C:2005:362, т. 73) или още „общ принцип“ (решение от 4 октомври 2001 г., Италия/Комисия, С - 403/99, EU:C:2001:507, т. 35). Той е считан за корелативно свързан с принципа на правна сигурност, който изисква законодателството на Съюза да бъде ясно и неговото прилагане да бъде предвидимо за правните субекти, в смисъл, че неговата цел е при изменение на правната норма да се гарантира закрилата на законосъобразно придобитите конкретно от едно или повече физически или юридически лица положения (вж. в този смисъл решение от 18 май 2000 г. R. и A., С - 107/97, EU:C:2000:253, т. 66 и цитираната съдебна практика, и заключението на генералния адвокат по съединени дела В. и Forum 187/Комисия, С - 182/03 и С - 217/03, EU:C:2006:89, т. 367).

Именно посочените права и принципи ще бъдат нарушени според настоящия съд в случай, че при предявен иск срещу държавата за вреди през 2016г , се приложи новото правило по чл.10, ал.4 ЗОДОВ, в сила от 2019г., която разпоредба създава ново правно положение - в тежест на ищците възлага разноски за адвокатско възнаграждение на ответната страна при отхвърляне на иска.

На основание всичко изложено и чл.248, ал.3 ГПК, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на Българска народна банка за изменение на постановеното по делото Решение № 18085/26.09.2024г. в частта за разноските.

Определението подлежи на обжалване с частна жалба пред върховен административен съд в 7-дневен срок от съобщението.

Съдия:

Н. А.